

*Mondelinge geschiedenis
in Noord-Limburg*

Vormingssessie 2

1 december 2011

“In vergelijking met onze kempische keuterboerkens waren de franse boeren al ver vooruit voor die tijd: maaien en hooien van het gras, oogsten en dorsen van tarwe en maïs het gebeurde allemaal machinaal.”

Haesen, J. “Het gebeurde 50 jaar geleden. Deel III”. *Den Turftrapper*. (1991)1, 19-30.

Vorige week:

- Project / globaliseringserfgoed
- 'Mondelinge geschiedenis'
- Wat? Wie? Hoe?
- Mondelinge bron = geluidsopname + randdocumenten
- Drie randdocumenten (1.Themalijst 2.Vragenlijst 3.ID-fiche)

Vandaag:

- Afnemen van een interview
- Opnemen van een interview
- Bewaren en transcriberen van een interview/mondelinge bron

Wie heeft zijn/haar huiswerk gemaakt?

Het afnemen van een interview (1)

Op voorhand: zelfreflectie

- Wat zijn mijn kwaliteiten?
- Hoe betrokken ben ik?

Op voorhand: praktische voorbereiding

- Plaats en tijdstip bevestigen
- Opnameapparaat testen
- Themalist en vragenlijst goed bestuderen
- Kledij

Het afnemen van een interview (2)

Wat neem je mee?

- Opnameapparaat
- 'Spiekbriefje' (thema's + enkele kernwoorden)
- Identificatiefiche
- Eventueel fotomateriaal (koffertje)
- Eventueel een geschenkje
- Eventueel een fototoestel
- Pen en papier
- Overeenkomst

Het afnemen van een interview (3)

Pen en papier → Interviewfiche

- Context van het gesprek
- Hoe ben ik ontvangen?
- Non-verbaal gedrag tijdens het interview
- Incidenten tijdens het interview
- Juiste spelling van namen
- Plaatsbeschrijvingen
- Informatie na de uitschakeling van het opnameapparaat

Academiejaar 2000-2001
Methodologie – partim Mondelinge Geschiedenis
Project: De bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog in het collectieve geheugen

Naam student: Boumans Elke

+ cassette 1 Kant A

INTERVIEWFICHE

- getuige twijfelt over het al dan niet doorgaan van het interview
geeft enkele adressen van andere mogelijke kandidaten
wilt uiteindelijk doorgaan met het interview
! onder voorbehoud!
- Huysmans
Waltmans
Mars
Demayer
Pauwels
- rustige manier van antwoorden
duidelijk gewoon om interviews te beantwoorden
veel gekuilerende gebaren → geen verschil tussen
neutrale of gevoelige onderwerpen
- emotioneel over Majotte's, Kardinaal Cardijn
uitwijding
- probeert neutraal te blijven over de collaboratie
neemt zich breuk van geest
- Verdinaer
- veel uitleg

Academiejaar 2000-2001
Methodologie – partim Mondelinge Geschiedenis
Project: De bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog in het collectieve geheugen

Naam student: *Berber Boverman*

INTERVIEWFICHE

Nota over de respondent

De respondent is iemand die zich na de oorlog zeer goed geïnformeerd heeft. Hij las over de materie een groot aantal boeken en schreef zelf ook enkele (literaire) werken. Hij heeft zich trouwens op het interview voorbereid. Hij gaf mij een aantal boeken om te ontlenuen : *'België 1940-1945. Oorlog en bezetting'* van Charel de Schipper en *'Brugge bezet'* van Luc Schepens. Het leek mij duidelijk dat hij zich aan de hand van deze boeken voorbereid heeft op het interview. Het is zeer waarschijnlijk dat de respondent tijdens het interview elementen uit zijn eigen leven met elementen uit de gelezen literatuur heeft vermengd, toch heb ik gepoogd telkens beide uit elkaar te houden. Aan de hand van een grondige historische kritiek moet het mogelijk zijn de twee van elkaar te onderscheiden.

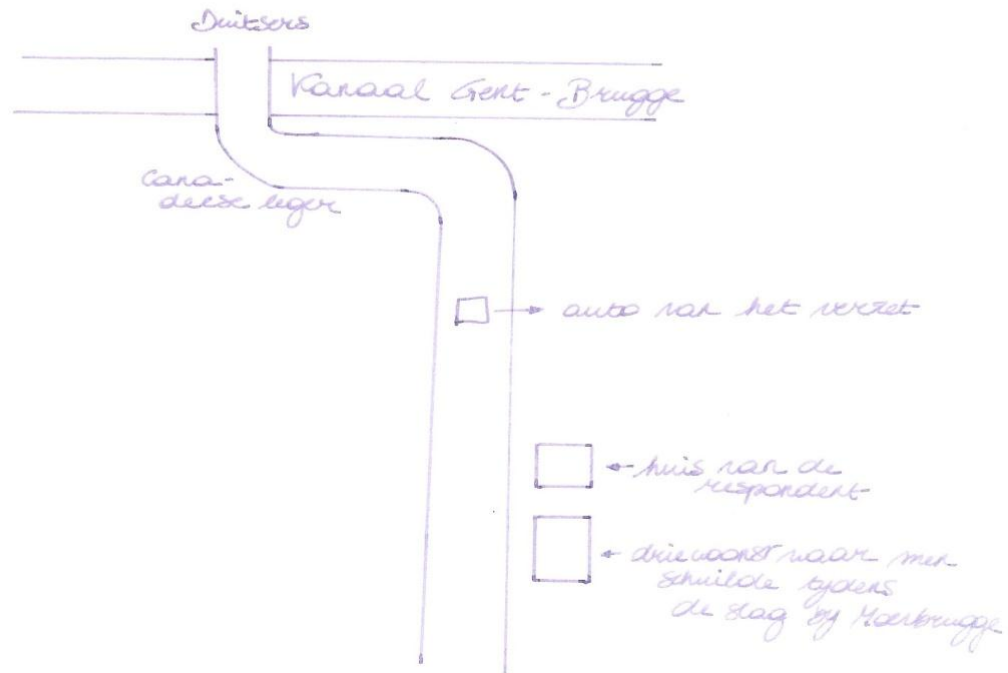
Het leek me anderzijds ook zeer interessant voor dit onderzoek om te weten te komen hoe de intellectueel zijn eigen verleden percipieert.

Academiejaar 2000-2001
Methodologie – partim Mondelinge Geschiedenis
Project: De bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog in het collectieve geheugen

Naam student: *Vannoutte Perina*

INTERVIEWFICHE

- 001 *Vandekerckhove*
- 017 *Rammelaere*
- 107 *van Nieuwenburgh*
- 122 *glimlach als herinnering aan "jeugdavontuur"*

Het afnemen van een interview (4)

Overeenkomst:

- Drie partijen
- Toestemming voor gebruik van het interview
- Volledige of gedeeltelijke vrijgave
- Eigendom wordt overgedragen
- Privacy van de respondent primeert!
- Respondent mag niet worden geschaad in zijn/haar functioneren in de lokale en sociale gemeenschap

Het afnemen van een interview (5)

De omstandigheden van het interview:

- Vertrouwde omgeving
- Bij voorkeur één gesprekspartner
- Aanwezige derden hebben een ondergeschikte rol
- Meerdere gesprekspartners heeft voordelen, maar is moeilijker voor de interviewer

Het afnemen van een interview (6)

Bij de koffie:

- Licht het project nog eens toe
- Vertel iets over jezelf
- Haal opnameapparaat, pen en papier boven
- Vermeld het contract (dat na het interview wordt ingevuld)
- Glas water binnen handbereik

Geluidsfragment

Het afnemen van een interview (7)

Tips voor een goed gesprek:

- Begin met algemene en open vragen
- Pas daarna specifieker of kritischer
- Gevoelige thema's bewaar je best voor op het eind
- Moedig aan, maar non-verbaal
- Zo weinig mogelijk onderbreken
- Eenvoudige taal, geen vakjargon

Het afnemen van een interview (8)

Tips voor een goed gesprek:

- “Interview van x met x op xx-xx-xxxx te x.”
- Stiltes en emoties horen erbij
- Gebruik enkel je spiekbriefje
- Niet corrigeren, wel sturen
- Niet de les spellen, wel proberen nagaan waarom de respondent zich iets op een bepaalde manier herinnert
- Blijf wakker/alert
- Maximale duur: 1,5 uur

Het afnemen van een interview (9)

Afronden en afsluiten:

- Overloop je spiekbriefje nog eens
- Bedank de respondent
- Ga niet direct naar huis
- Laat je contactgegevens achter
- Opname wordt met de post opgestuurd

Het opnemen van een interview

Demonstratie van de dictafoons (Evelien)

Geluidsfragment

Tips voor een goede opname:

- Controleer het apparaat (Verstaanbaar? Batterijen?)
- Weer achtergrondgeluiden
- Leg de dictafoon op een kussentje/sjaal
- Geen glazen of tassen in de buurt

Bewaren van de mondelinge bron (1)

De geluidsopname:

- Zo snel mogelijk op de harde schijf van uw PC (of PC van de heemkring)
- Online plaatsen van de opname
- Opname wissen van het opnameapparaat
- Terugbrengen van het opnameapparaat naar uitleenpunt

Bewaren van de mondelinge bron (2)

De randdocumenten:

- Als je een scanner hebt: inscannen en originelen naar uitleenpunt brengen
- Als je geen scanner hebt: originelen naar uitleenpunt brengen. Evelien zal ze scannen en de scans e-mailen.

Bewaren van de mondelinge bron (3)

Foto's, documenten, objecten:

- Niet meenemen naar huis
- Noteren op ID-fiche
- Vragen naar bereidheid om ze te scannen of te fotograferen

Bewaren van de mondelinge bron (4)

De transcriptie:

= omzetten van een interview in een geschreven tekst

- Tijdsintensief (1/8)
- Best volledig uitgeschreven
- Best door de interviewer zelf, kort na het interview

Voor dit project:

- Eventueel door andere vrijwilligers
- Samenvatting
- Bandinhoudsfiche

Academiejaar 2000-2001
Methodologie - partim Mondelinge Geschiedenis
Project: De bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog in het collectieve geheugen

Naam student: Julie Carlier

BANDINHOUDSFICHE

Teller- nummers	Inhoud in trefwoorden
A504	moeder doet de was
A509	overgave van België
A512	beeld van vluchtelingen
A515	Leopold III
A519	terugkeer naar huis
A522	huis geplunderd door Witte Brigade
A523	broers thuis
A525	vliegende bommen in Schoten
A527	bom op cinema Rex (Antwerpen)
A532	sluiting scholen: onderwijzend personeel gemeentedienst
A538	Duitse paarden op speelplaats
A548	rantsoenering:
A551	onverstandig gebruik van zegeltjes
A556	leerlingen vragen aardappelschillen
A557	dokterspraktijk vader + amicale zwarte markt
A562	dokters mochten auto houden
A565	smokkeltocht van moeder
A568	kinderen vragen aardappelschillen
A570	amicale zwarte markt
A571	koken van aardappelschillen
A572	oorlogswinter in Nederland
A575	zwarte markt:
A580	prijzen boter/graaan
A585	aankoop van witte bonen
A588	beestjes in bonen
A591	zus zwanger
A597	gerechten
A599	doktersstudies van halfbroer in Leuven
A601	gerechten
A604	kledingzegels
A610	onderwijzend personeel deelde zegels uit
A611	houding van bevolking jegens personeel dat zegels uitdeelde
B012	plundering door Witte Brigade
B015	repressie: arrestaties
B019	heropening scholen
B020	einde rantsoenering

Ontsluiten van onze mondelinge bronnen

[Erfgoedplus](#)

Tot slot

Een mondelinge bron =

- Geluidsopname
- 1. Themalijst
- 2. Vragenlijst
- 3. Identificatiefiche
- 4. Interviewfiche
- 5. Overeenkomst
- 6. Transcriptie: bandinhoudsfiche en samenvatting

Veel succes!

Voor vragen over de voorbereiding, de inhoud en het verloop van de interviews:

karel.strobbe@cegesoma.be of 02/556.92.17

Voor vragen over planning, randdocumenten, uitlenen en terugbrengen van materiaal:

evelien.elk@gmail.be of 0468/108714